

Telegrafii Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 100 Lei. — Șase luni 50 Lei. — Trei luni 25 Lei. — Pentru străinătate un an 180 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafii Român», Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor: un șir petii 2 lei pentru odată dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegrafii Român», Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Roma papală și România

Sub acest titlu, după câteva cuvinte de introducere, scrie dl N. Iorga în Neamul Românesc, Nr. 253—255, următoarele:

I.

Roma papală și-a pus în minte de vre-o câteva decenii, dar mai ales după marele război, să atragă cât mai mult spre dânsa și să domine lisericile *naționale*, create din nevoi naționale și care se ținuseră până acum în cea mai strânsă și mai caldă legătură cu națiunea lor.

Pentru a ni da seama de primejdia națională pe care o cuprinde această acțiune față de Biserica *românească* unită cu Roma în Ardeal și părțile vecine, trebuie să se înfațeze cu oarecare competență de istorie *două* lucruri: Care e orientarea Bisericii române, care vrea să stăpânească o mare parte din poporul nostru, față de antagonismele politice și naționale din Europa contemporană și, al doilea: care a fost atitudinea în România însăși a acestei Biserici romano-catolice.

Legăturile ei cu Casa de Austria sânt foarte vechi, în Spania ca și în Germania. În secolul al XVII-lea Statul Habsburgilor nu era de loc german, ci o adevărată Monarhie pontificală. Duhovnicul ieruit al Împăratului din Viena era mai puternic decât orice ministru și el poruncia Casei arhiduciale. Cu sabie sfîntită de Roma papilor a luptat un Rudolf al II-lea și un Leopold I u contra «eresiei» luterane.

În asemenea dispoziții era Austria biruitoare asupra păgânilor când a intrat în Ardeal. Unirea românilor cu Roma s'a făcut de sigur și pentru întinderea catolicismului în orient, dar nu mai puțin, așa zice chiar mai ales pentru a se *lega această nație de dinastia habsburgică*, de interesele austriace.

În Ardeal chiar ungerii erau, întru cât nu se țineau de scaunul restabilit, de Alba Iulia, niște eretici, pentru cari Roma pontificală n'avea nici o simpatie. Cu atât mai mari erau însă simpatiile Romei religioase față de Ungaria cea mare, catolică, închinată cultului Mariei. Nu în zădar dela Sf Ștefan încoace ea era Statul *apostolic*, papal deci, cu misiune de cruciată permanentă contra păgânilor și a shismaticilor.

De hatărul ungerilor Mitropolitul nostru de Alba-Iulia a fost izgonit la Făgăraș între brânzarii lui. De hatărul ungerilor a fost prefăcut în simplu episcop, ca să nu se supere ungerul din Alba-Iulia. De hatărul Ungurilor i s'au pus pe cap teologi cerniți, cari când nu erau ungeri, erau nemți austrieci. De hatărul lor erau să se înlătore chiar ai noștri de pe scaunul episcopal, dat străinilor.

Când Iosif al II-lea a început o politică laică, despărțindu-se de tradițiile familiei sale, aceasta n'a făcut decât să lege și mai strâns Roma papilor de cea mai fidelă din națiile de sub sceptrul Austriac, ungerii catolici din Ungaria.

Orcând ea ne dădea pe noi pradă acestora. N'a murit oare martirul episcop

Ioan Inochentie Micu la Roma, pribeag și cerșitor, blăstămând pe aceia cari aveau datoria să-l apere și-l părăsiseră?

Aniversarea națională

Au trecut patru ani de când Ardealul a proclamat unirea sa cu patria mamă.

La Alba Iulia, ca și în Basarabia și apoi în Bucovina, s'a rostit voința liberă a neamului românesc pentru a trăi de aici încolo sub acelaș sceptru pe vecie.

Fie ca zilele acelea mărețe să inspire duhul de armonie între frați și încrederea în forța de viață a neamului românesc!

Cultul Eroilor

— Apelul societății Mormintele Eroilor căzuți în război —

Oprți-vă o clipă din goana fără răgaz a vieții de muncă înfrigurată pe care zi cu zi o înșirăm cu toții, mai aprig dela războiul cel mare încoace.

Oprți-vă o clipă și după chipul pe care Apusul l a ales ca să-și cinstească morții: clipa tăcerii¹⁾ în care conținește tot lucrul — dela masinele grozave până la lucrătorul cu mâna, din uzină și până la școala, — pentru ca în liniștea aceea deplină de o minută gândul să sboare liniștit la cei căzuți pe câmpul de luptă.

Oprți-vă o clipă și cugetați la adevărul pios și îndemnul cinstit al acestor rânduri.

¹⁾ Țările din apus, la sărbătoarea eroilor, hotăresc o oră la care, timp de un minut, încetează orice activitate.

FOIȘOARA

Un îndemn

— Pentru slujitorii altarului —

Pentru oricine înțelege necesitatea urcării amvonului și puterea care o poate avea cuvântul viu în aceste zile de destrămare morală, cartea părintelui diacon Dr. Gheorghe Comșa, — actualul subdirector general al ministrului cultelor și unul din harnicii clerici tineri ai bisericii noastre, — «Istoria predicii la Români» (tipărită în editura ministerului cultelor) aduce nou îndemn pentru slujitorii amvonului spre a satisface obligațiilor lor predicatoriale.

Păr. Gh. Comșa își întitulează volumul: Istoria predicii la Români. În realitate cartea este mai mult. Pe lângă partea istorică, care se bazează pe o informație bogată, câștigată cu migăloasă trudă, Istoria predicii este totodată și o conștientioasă revistă a întregii literaturi omiletice, împărțită pe secole, începând cu cele mai vechi amintiri de predicii la români (cea a ieromonahului Grigorie Țamblac, trimisul patriarhiei din Constantinopole la curtea lui Alexandru cel Bun, ținută în Suceava în 20 Decem-

v.re 1401) până la ultimele volume ieșite azi de sub tipar.

Dar nu numai atât. Pe lângă arătarea împrejurărilor istorice sub care s'au scris, rost și tipărit vechile Cazanii (a lui Coresi, cea dela Bălgrad, dela Govora, a lui Varlaam, cea dela mănăstirea Dealului, dela București, Râmnic, Viena sau Sibiu) ori colecțiile de cuvântări (porvind dela protopopol Petru din Iudicioară, Grigore din Măhăci, Teodor Dascălul, Antim Ivireanul, Ilie Miniș, până la Dim. Țichindeal, Petru Maior și până la publicațiile din zilele noastre), pe lângă clasarea sistematică a multelor traduceri și retipăriri din cursul vremilor (Cazanii, Chiriacodromioane, Omilii, «Cuvinte», cărți ca: Cheia înțeleșului, Sicriul de aur, Mărgăritarele lui Hrisostom, Exameronul, «Indemnurile», «Tălcurile» sfinților părinți sau a chiriarhilor și scriitorilor bisericești de pe vremuri), pe lângă înregistrarea de valoare bibliografică a literaturii mai nouă de predicii în Principate, Ardeal, Bucovina și în biserica unită, autorul ține să facă o analiză concisă și obiectivă a celor mai reușite predicii din volumul și autorul citat; scoate cu puține cuvinte în relief subiectul, felul de tratare și aspectul general al predicilor mai bune, dând totodată o precisă caracterizare a întregii colecțiuni, prin câteva scurte citate.

Astfel, lucrarea de față nu are numai valoare istorică, ci și bibliografică, analitică și critică, și sub acest aspect ea prezintă un îndreptar practic, de real folos, merit și potrivit atât să fie utilizat de fiecare preot, care dorește să-și câștige sprjin și prietin povățuitor în alegerea cărților auxiliare și în compunerea de predicii bune, cât și mai ales pentru îndemnul însuflețitor izvorât din continuitatea istorică a predicii la români din cele mai vechi timpuri, și pe care o desprinzi pagină de pagină din această carte. Ori cât de săracă este literatura predicii românești, totuși socotind împrejurările între care a putut fi scrisă, preocuparea de ea reese ca un fir roșu din întunerecul veacurilor în luptele pentru credință, lupte care în altă formă se dau și astăzi.

Recomand cu deosebită căldură cartea aceasta tuturor fraților preoți, cari țin ca amvonul bisericii lor să nu rămână mut.

Pr. I. G. Ludu

Calendarul arhidiecezan s'a pus în vânzare sub titlul *Calendarul Bunului Creștin* pentru anul 1923. Se găsește: la Librăria Arhidiecezană în Sibiu, în tutungerii și la toate librăriile.

E vorba de morții noștri.

Au murit în spitale unii, au putut fi îngropați cu grijă alții chiar pe câmpul de luptă; cei mai mulți și-au lăsat leșurile lor anonime, sub o mână de țărână aruncată în grabă. Și locul acela în care trupul lor s'a plămădit cu țărina acestei țări, poate n'a fost însemnat nici ca o cruce, umil monument pe care ultimul creștin și-l pune la căpătâiul mormântului său și de care aceia cărora se cuvine toată cinstea și tot prinosul nostru, sânt lipsiți.

Oprți-vă o clipă voi toți aceia cărora munca vă rodește; oprți-vă toți aceia care vă bucurați de trai tihnit gândiți-vă că tot temelii vieții voastre de astăzi așezate pe temelii trainice, se datorește în primul rând acelor care zac dealungul munților și drumurilor noastre fără nici un semn la căpătâi.

Toate neamurile și toate timpurile au cunoscut cinstirea celor morți; în tot sufletul a licărit odată o clipă de bunătate, de milă și de supunere când fiorul morții a străbatut prin gând.

Și în clipele acelea de apropiere și de înțelegere a ultimului sfârșit, au priceput și pricepem cu toții că în afără de traiul nostru tihnit, viața ne îndatorează și moartea ne obligă să rescumpărăm cu jertfe și cu milă slohozenia sufletului nostru.

Străbunii, pentru liniștea sufletului lor, de nu puneau temelii unei biserici, de nu atârnavă după puterile lor o candelă sau un sfeșnic într-o mănăstire, de nu prindeau într'un jgheab mîi trainic un izvor, puneau la o răscruce de drum o troiță, lucrată cu toată cuvioșia, sau din sărăcia lor împărțeau o colivă pentru cei ce s'au dus.

Oprește-te o clipă, cetitorule, și gândește-te și tu la deslegarea sufletului tău. Dăruiește câștigul tău și cată de nu poți desprinde din el o fărâma cu care s'ar putea pune un semn la căpătâiul unui soldat căzut în războiul acesta.

Gândește-te cât de pios va fi gestul tău; cugetă la mulțumirea sufletească ce-ți stă la îndemână, când vei putea să-ți zici, că în locul în care a căzut un ostaș și o viață de om s'a stins, ai înfipt tu un semn pentru cinstirea și aducerea lui aminte.

Soc. «Mormintele Eroilor» cu ajutorul guvernului a întreprins, se străduiește și înfăptuiește cimitir de eroi. Vremurile însă sânt grele, ajutorul statului fără sprijinul particularilor nu-i îndestulător.

De aceea, voi toți cărora vă prisosește, voi toți acei care veți fi priceput și sufletul vi se va fi pătruns de umanitarul gând sublim al cinstirii morților; voi toți acei cari vreți să puneți un dram de frumos și de bunătate în mersul aspru al vieții zilnice; voi toți acei cari vreți să vă plătiți o datorie dreaptă față de cei cari au apărât această țară și au căzut pentru ea, — trimiteți obolul vostru cu mențiunea «*pentru un*

semn la căpătâi» societății «Mormintele Eroilor» Comitetul central, Spialul Mihai Vodă Nr. 3, București, — și fiți încredințați că însuși sufletul vostru vi-l-ați cinstit în chipul acesta.

Hotsrele morții nu poartă peceti deosebite, ofrandele se primesc și semnele vor fi puse indiferent de religie sau de naționalitate.

Oprește-te, cetitorule, și fă o faptă bună! Președintele soc. «Mormintele Eroilor»: Mitropolit primat (ss) *Miron*.

Directorul societății:
Colonel (ss) *I. Manolescu*

Comunicat

Se atrage atențiunea oficiilor protopresbiterale și parohiale și a cucernicilor preoți spre orientare și strictă observare, că titulatura bisericii noastre este ortodoxă, ear nu greco-orientală, ori chiar greco-ortodoxă, cum s'a folosit și se folosește și azi în multe acte oficiale și în gazete.

Pe viitor se va folosi exclusiv numai numirea de ortodox român.

Asupra numirii acesteia vor trebui lămurii și credincioșii noștri, ca să abandoneze un nume, impus de vremurile de opresiune ale bisericii noastre strămoșești de aici.

Consistorul arhidiecezan.

Citind reviste

Țara Noastră scrie:

Anul trecut, episcopul de Lugoj de-atunci P. S. Frențiu a cerut printr'o scrisoare adresată ministerului de culte mărirea salariului său până la suma de cel puțin 300 mii lei anual. Pretențiile erau oarecum exagerate, dar P. S. episcop dela Lugoj susținea că aceasta nu este decât contravaloarea celor 20 mii fiorini în aur fixate cândva de o Bulă papală în înțelegere cu guvernul maghiar de pe vremuri. Amenința că în cazul neadmiterii acestei foarte curioase cereri, se va adresa Parlamentului, iar la nevoie va face recurs la Liga națiunilor, trimțând o petiție plină de protestări. Înaltul prelat român se arăta gata să se așeze sub aripa ocrotitoare a «clauzei minorităților» din tratatul dela Saint Germain, pentru marea cauză a celor 300 mii lei anual.

Un alt fapt similar: Se știe că potrivit legilor ungurești, în vigoare încă în Transilvania până la abrogarea lor, lăsământul unui episcop este a se împărți în trei părți egale între stat,

mia de științe din Washington dau lozinca: «Este vorba de civilizație și de viitorul ei!» Fiți cu ochii în patru — căci dacă nu, este rău.

Să ascultăm și țipetul de durere al unui german, al învățatului Einstein, pe care erau să-l gătuie nește brute, zilele trecute, fiindcă... îndrăznește să cugete.

Despre starea intelectualului din Germania a omului care se ocupă cu știința, s'a exprimat în timpul din urmă Einstein într'o anchetă, făcută de șefredactorul rev. engleze: «N w Leadee» organele partidului muncitoresc independent din Anglia. Iată ce a zis Einstein: «I. Veniturile, exprimate în valori reale, ale unui învățat german, au scăzut neîncetat, în urma situației create de război și de tratatul de pace, aceste venituri sânt în ziua de astăzi, în orice împrejurări și adeseori sub 20% din valoarea lor de mai înainte. Pentru muncitorii intelectuali fără de angajament fix este venitul acesta indicat mult prea mare. Aproape general se găsește o subalimentare la muncitorii intelectuali și la studenți, pe lângă aceasta o scumpire a bunurilor, ceea ce influențează mult viața intelectuală și dezvoltarea nouălor generații. Intreprinderile artistice și științifice, în deosebi teatrul și revistele, sânt amenințate în existența lor pe zi ce merge, în parte sânt nimicite. Lupta pentru existența între pictorii, compozitori și scriitorii independenți este într'adevăr disperată. Relațiile acestea, precum și cu deosebire convingerea că existența materială a singuratecului este veșnic amenințată, e firesc să aducă cu ele o decădere vădită a prețurii date de complexul oa-

biserică și rudenii. Pentru îndeplinirea acestui act legal, ministrul de culte de-atunci, dl Octavian Goga, după moartea episcopului Radu dela Oradea-mare, a trimis capitolului ce acolo pe reprezentantul său pentru a inventaria lăsământul regretatului episcop. O penibilă mirare a cuprins tot ministerul de culte în fața răspunsului dat de către Capitu, sub iscălitura canonicului dr. Florian Stan. Capitolul protesta pur și simplu împotriva reprezentantului ministerului de culte dela București, sub cuvânt că... dreptul de patronare de către Rege era o prerogativă specială a regelui «apostolic» al Ungariei, care n'a fost trecută suveranului României și deci nu cedează decât forței...

Sinod protopopesesc și conferență preoțească în Geoagiu

În ziua de 12/25 Octombrie 1922 sinodul protopopesesc al tractului Geoagiu și-a ținut ședința extraordinară, sub conducerea noului protopop, pâr. V. Goron.

Pe aceeași zi a fost convocată și preoțimea tractuală, la conferența parohială de toamnă. La serviciul bisericesc au servit preoți S. Filimonescu, C. Mărginean, O. Barca și B. Glodean. A cuvântat pâr. Barca, rostind o predică lucrată cu îngrijire.

Se deschide apoi sinodul protopopesesc prin un larg și serios raport general al pâr. protopop, care arată situația tractului la introducerea sa în oficiu.

Ne arată pe rând, cum la unele din bisericile noastre, cu ocaziunea vizitațiunilor canonice, a constatat că din punct de vedere estetic lasă mult de dorit. Deși sântem în România înțregită și școlile deși sânt aproape toate de stat, nu sânt la înălțimea chemării lor, din lipsa de învățatori conștiințioși, localuri corespunzătoare și lipsă de recvizite și manuale. La aceasta se mai adaugă cercetarea neregulată a școlilor.

Moralitatea poporului a scăzut în mod simțitor. Cauzele sânt numeroase. Preoțimea, cu tot devotamentul său, în urma salarizării necorespunzătoare, e silită să și vadă și de alte ocupații, — ceea ce îngreunează chemarea pastorală. Cărciumele s'au înmulțit. Și ce e mai dureros, ele răsună de cântece în timpul serviciului bisericesc și pe timpul când «casele culturale» țin ședințe.

Afără de aceasta, în sărbători prin orașele din apropiere, se țin târguri, unde aleargă și sătenii. Cancelariile comunale și azi își țin ore de oficiu în Dumineci și sărbători. Constată mai departe lipsa de case parohiale. Actele oficiale au intrat — cu puține excepții — neregulat și unele cu întâzieri mari, din cauza lipsei de preoți. Câte un preot administrează 2—4 paro-

menilor profesioniilor și prestațiunilor intelectuale.

«Sânt convins că — dacă mai dănuiesc actualele relații materiale sau dacă se vor înrăutăți chiar — vor avea drept urmare o proletarizare completă a acelor păuri largi ale așa numitei clase medii, care a fost până acum purtătoarea principală și susținătoarea averii spirituale. Il. E clar, că în timpuri de mizerie vor fi plătite, relativ, acele lucrări mai bine, cari sânt de neînțaturat pentru menținerea momentană a vieții economice și că toate lucrările, cari au de scop tănuirea și dezvoltarea mai departe a vieții economice și, mai mult, cele îndreptate spre ținte curat culturale, vor trebui să sufere din greu între împrejurările date. De categoriile ultime se ține aproape întreagă viața intelectuală. M'a asigurat odată un coleg, incidental, când povesteam cu dânsul, că frecvența intrunirilor științifice se va micșora vădit în urma faptului, că partipantii sânt siliți să oculească taxa pentru tramvai. Partea cea mai mare a studențimei e te într'o măsură atât de mare avzată la câștigarea de bani, încât studiul e tratat din partea ei numai ca o îndeletnicire laterală». (Trad. după «Tageblatt»-ul din Sibiu, 13 Oct. 1922).

Mai elocvente documente despre halul în care am ajuns cu toții nu pot să fiel Sânt confesiile sufletești ale unor bărbați, cari au simțul responsabilității și ale unor instituții culturale de primul rang.

Cine vrea să aibă tablouri și mai edificatoare, să binevoiască să citească discursurile

Colaborarea „intelectualilor”

de Dr. Horia Petra-Petrescu
(Sfârșit)

«Apropiind, a încheiat dl Bergson raportul său, apropiind pe muncitorii intelectuali, vom fi în stare să contribuim, poate, ca să se stabilească mai multă fraternitate între națiuni, ceea ce e te ideea dominantă și sufletul chiar a «Societății națiunilor»...

Mai multă fraternitate între națiuni!...

Aceiaș jurnal parizian (2 Oct. 1922) scrie despre lucrările pregătitoare următoarele: «Academia de științe (fr.) în totdeauna atentă față de progresul spiritului uman, a comunicat jurnalului nostru... o notă relativă la organizația științifică a consiliului internațional de scutări (științifice). Două companii, la fel binefăcătoare în urma răspândirii universale a înfuiții lor intelectuale și morale, *Societatea regală din Londra și academia de științe din Washington*, cordial asociate într'o sfortare comună de solidaritate spirituală, au înțeles minunat intențiile Franței pacifice și civilizatoare, colaborând cu academia de științe din Paris, la fondarea unui organism central, împrejurul căruia vor veni să se grupeze uniunile internaționale, corespunderând diferitelor ramuri de științe. Acest prim consiliu internațional de scutări științifice și-a ținut primele ședințe în Bruxelles (1922). «Este vorba de civilizație și de viitorul ei».

Să ținem minte: «Academia de științe» din Paris, societatea regală din Londra, acade-

niile vacante. Raționările în mare parte au fost în restanță; în timpul din urmă s'au regulat. Secta pocăștilor este paralizată și pe cale de a dispărea din tract. Arată apoi stările școlare, de ordin moral și material, stări care trebuie să ne pună pe gânduri, preoțime și învățători, și peste tot intelectualitatea tractului.

După terminarea agendelor, se trece la programul pentru conferința de toamnă a preoțimii.

Deschizându-se conferința prin președintele p. protopop Goron, subscrisul rostește discursul despre «Importanța școlii confesionale în cultura neamului».

Urmează teme lucrate cu multă râvnă: «Îngrijirea educației religioase a tineretului în legătură cu școala de Domineca», de p. Ioan Iancu; «Darea de seamă asupra celor mai de valoare publicații de cuprins religios moral, apărute în decursul anului 1922», de p. T. Glodean; «Rolul casei culturale în educația poporului», de p. Gavriil Codrin.

Se fac apoi diferite rapoarte, despre activitatea cercurilor religioase, raportul casierului despă țământului asociației clerului și altele.

După dezbateri de aproape două zile, purtate cu demnitate din partea preoților, sub conducerea înțeleaptă a p. protopop, preoțimea tractuală, puțină câtă este, a plecat de acolo înarmată cu puteri înnoite pentru noua luptă, care să ne ducă la izbândă.

Pr. Vasile Pășcău

O propunere pentru partidul național

Primum dela un venerabil bărbat al neamului nostru următoarele:

Recomand conducătorilor acestui partid să pună în program ca prim postulat, pe lângă «unirea politică», și «unirea bisericască», cum s'a cerut în concluzul marelui adunări de pe Câmpul libertății, în ședința a II-a din 4/16 Mai 1848, și în petiția din 6 Februar 1849 către împăratul Austriei Francisc Iosif I în Olmütz, ca toți românii să stea sub un cap bisericesc de sine stătător, — care acum e Mitropolitul primat din București, și pe care noua Constituție a țării, precum și Sf. Sinod general ar trebui să-l declare de Patriarh al tuturor românilor, cum au făcut și alte popoare ortodoxe cu biserica lor, ca să scăpăm de acuzarea că sântem «bizantini».

În cazul acesta partidul și-ar redobândi vechi strălucire de odinioară și ar strânge pe toți românii cinstiți, de pretutindenea, sub stindardul său.

Dacă nu fac așa, conducătorii acestui partid rămân străini de idealul neamului românesc.

Un bătrân

lui R. Dominic, ținut la șed. celor 5 academii franceze (Oct. 1922) sau să răsfoiască, în «Pictorial Supplement of student service bulletin».

(Supliment ilustrat al buletinului serviciului studențesc din Elveția).

Fotografii nenumărate, din multe țări europene, din Constantinopol, din Praga, din Varșovia, din Budapesta, din Viena, din Azia mică. Vezi cum locuiesc bieți studenți de toate neburile în nește mizerabile localuri, cu zecile cu sutele, li vezi cum lucrează ca nește salahori, ca să și construească case de lemn, li urmărești cum stau «coadă», cu zecile, ca să capete, la «mensa academica» o foarte modestă mâncare; îți arunci ochii în atenele lor de pantofarie, de dușgerie, de legătorie de cărți osândiți la toate acestea fiindcă... fiindcă a domnit o dușmănie fără de frâu, lozinci false în căteva țări, înainte de război.

Poate dori cineva ca și numărul acesta de intelectuali subalimentați, îndurerăți, îngrijorați de ziua de mâine, să dispară pe viitoarele câmpuri de luptă, fiindcă «nu se poate realiza» o colaborare, în dușmănia aceasta dintre popoare? Ce absurd, ce monstruoasă, ce criminală ar fi creatura cu o astfel de dorință!

Datoria frunțurilor intelectuali? Mai trebuie să înșiști asupra răspunsului? Nu se impune de-a sine?

Și lumea se gândește încă cum să întărească om pe om mai grozav, cum să ia în zeflema mai usturător această colaborare a «intelectualilor»...

Omagiul parlamentului

Atât senatul, cât și camera a adus omagiile sale în memoria defunctului Vasile Lucaciu, hotărându-se să i se facă funeralii naționale.

În camera au luat cuvântul dl. N. Iorga, în ședința dela 28 Noemvrie, zicând: În fața mormântului acestui care a putut înfățișa întregul Ardeal în toată durerea și în toate speranțele sale, e bine ca acei cari se sfășie astăzi pe pământul acesta abea eliberat, să-și aducă aminte de cea dintâi datorie, care este solidaritatea față de neamul său.

Au mai cuvântat, în ședința următoare dela 29 Noemvrie, dnii: I. Brătianu prim-ministru, M. Orleanu președintele camerei, și deputații L. Moldovanu, G. Tripou în numele Ardealului, Iorgu Toma pentru Bucovina, și Iosif Șandor care a spus că pe vremea memorandumului a avut prilejul la Cluj să aperse pe Vasile Lucaciu de furia mulțimii maghiare, și scoate la iveală cavalerismul și lealitatea celui dispărut.

La înmormântarea care s'a făcut Sâmbătă, în 2 Decemvrie, la Sisești, corpurile legiuitoare au fost reprezentate prin delegațiune de doi senatori și trei deputați. La înmormântare a asistat și prim-ministru, dl. I. Brătianu, care a vorbit în numele guvernului.

Buna înrăurire a preoților

Ziarele sosite astăzi din capitală înregistrează următorul caz:

Am arătat ieri, că locuitorii din comuna Prisăcani (Iasi) au voit să spânzure pe un arestat, Dăscălescu, vinovat de multe crime, și că au atacat și lovit pe jandarmii cari au căutat să-l împiedice de a-și face singuri dreptate; că numai atunci când preotul sa ului a ieșit în odăidii înaintea lor și li-a spus în numele învățăturilor sfinte că trebuie să fie pașnici și să lase pe fiecare să fie judecat pentru faptele lui, oamenii s'au potolit — Când se discută dacă trebuie sau nu să se dea prin Constituție căsătoriei religioase considerațiunea cuvenită, cazul acesta este foarte elocint. Iată o dovadă despre marea influență a credinței asupra poporului nostru, fapt însemnat și îmbucurător; căci, atunci când politica și atâtea vanități sau nevoi aduc turburări între oameni și încearcă să sape abisuri între clase, se verifică odată mai mult că există cel puțin un lucru care unește pe marea majoritate a țării. — și poate s'o înalțe în orice clipă; religia, cu toată puterea ei de întărire morală. Faptul mai dovedește ceva: că acolo unde preoții își fac datoria, capătă atâta ascendent asupra populației, încât pot determina acțiuni de cea mai mare însemnătate.

Ședința literară

a meseriașilor români din Sibiu, pentru luna Noemvrie, s'a ținut în ziua de 30 la ora 8 seara. Cu toate că timpul a fost foarte nefavorabil, căzând zăpadă grea în tot timpul zilei, la ora fixată saiele Reuniunii erau ticsite de public.

La ora 8¹/₂, președintele, dl. G. Poponea, deschide ședința cu o vorbire potrivită timpurilor, în care scoate la iveală însemnătatea ședințelor literare pentru meseriași, aducând mulțumiri tuturor acelor binevoitori care se coboară în rândul clasei de mijloc, să-i împărtășească sfaturi și îndemnuri bune, în schimb asigurându-i de dragostea și recunoștința acesteia. Mai scoate la iveală evenimentele mai însemnate din activitatea Reuniunii, petrecute în timpul din urmă, între cari cel mai remarcabil este invitarea oficială făcută Reuniunii de a participa la serbările de încoronare a MM. LL. în București, ceea ce s'a satisfăcut cu multă plăcere, prin trimiterarea unei delegații, purtând în frunte d'apelul, care delegație a avut norocul de a fi primită la recepțiuni în sala Tronului, prezentând iubiților noștri Suverani omagiile Reuniunii.

Delegația a fost compusă din dnii Ioan Stanciu, Ștefan Duca și Ioan Vulcan. — După acestea aducând mulțumirile Reuniunii înimosului căpitan, părintelui Ioan Dăncilă, preot militar, pentru dragostea și bunăvoința ce o are față de ședințele literare și meseriași, ceea ce dovedește și prin ținerea conferinței de azi, — declară ședința deschisă.

Punctul prim al programei a fost un cor, executat de membrii Reuniunii, condus de dl.

Ioan Stanciu. Au urmat recitări alese ale tinerilor: Ștefan Șerb, Petru Ișan, O. Via Dușe, Aurel Părău și Silvia Morariu. Cu deosebit talent a recitat dșoara Alexandrina Cismaș, poezia «Paștile Kaiserilor» de Radu Cosmin.

Punctul de căpetenie al ședinței literare era conferința părintelui Ioan Dăncilă, care a vorbit despre «Rolul meseriașului în războiul trecut și despre importanța meseriașului român în timpurile prezente». Bun cunoscător al acestei teme, vorbitorul a adus cuvinte de laudă meseriașului român, care în războiul cu ungurii din 1919 și-a împlinit datoria cu cinste față de tron și patrie, făcând legătura între clasa de sus și cea de jos. Îndeamnă pe toți și toate să facă propagandă vie la sate, îndemnând copiii de țaran să vină la oraș, îmbrățșând meseriile, căci — zice dsa — numai atunci vom fi stăpâni în țară, când vom cucerii orașele și producția — iar acestea numai cu o puternică clasă de mijloc se cuceresc.

Dl. Ioan Stanciu a cântat admirabil două romane, acompaniat la pian de fetița dșale dșoara A. Stanciu. Dl. D. Axente a fost, ca întotdeauna năntrecut, în predarea poeziei «Curcanii». Au mai recitat poezii: Eugen Părău, Elena Roșca, Liviu Coman și Marioara Imbăruș, Veturia Suciu ni-a cântat înduioșător, ear corul a intonat «Dumnezeul nostru» de D. Cunțan.

Ultimul punct a fost sortarea alor 15 carticele, între cei prezenți, prin loțeria Reuniunii, în care timp pălăria «Dumnezeu vede» a adunat suma de lei 11750.

La ora 10¹/₂, președintele închide ședința literară, invitând publicul la cea mai apropiată ședință care se va ținea Joi 28 Decemvrie n. 1922.

Din partea intelectualilor români din Sibiu am observat pe dna E. Tordășianu, Dr. N. Comșa și Dr. G. Măcelariu, adv. în Sibiu.

Muncitorul

Știrile zilei

Știre personală. I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae, a sosit din București, Duminică trecută la reședința sa în Sibiu.

Predica în catedrală. Duminică trecută la finea sf. lit. a predicat Marcu Jintea, prof. la liceul Gh. Lazar, ear Lun, la sârbătoarea «Intrarea în biserică» a predicat Ilie Beleuță, prof. seminarial.

Totuși au intrat. S'a făcut — și trebuie să se facă — discuție în jurul refuzului papistașilor de-a intra în biserică noastră, unde 14 arhierii ortodocși sfînteau coroanele Soveranilor români. S'a încercat să se scuze, greșala aceasta de neiertat, prin invocarea canoanelor bisericii apusene, care nu permit preoților lor să intre acolo unde slujesc preoții de altă credință. — Dar eată ce s'a întâmplat: Săptămâna trecută — așa ni se anunță — evreimea din Oăștie și-a adus un rabin nou. Din prilejul așezării rabinului în scaun, comunitatea a invitat bisericile din oraș să participe la sârbătoarea ei. Cine s'a dus între cei dintâi? Amândoi paterii (unguri papistași) din Oăștie s'au prezentat în templul jidovesc, au stat acolo lângă altar și au ascutat bucuroși slujba evreilor, — și eată, n'a căzut cerul pe nime. Cum adevărat spun «canoanele»? Într'o biserică creștină nu poți intra (fiindcă e românească), într'un templu al evreilor, hulitori ai creștinismului, se poate intra (fiindcă este unguresc!) Am înțeles. — Și dorim să înțelegă cât mai bine și cât mai curând și ocârmuitorii acestei îndelung răbdătoare țări românești.

Ministri executați. Tribunalul revoluționar din Atena a osândit la moarte 5 foști prim-miniștri și miniștri ai Greciei. Oșândiții au fost executați, între ei se află Gunaris, și Teotokis ministrul de război. Executarea aceasta a făcut rea impresune atât în București, cât și în alte capitale. Anglia a rupt relațiunile diplomatice cu Grecia.

Concertele Enescu în Sibiu. Maestrul George Enescu va da Lună în 11 și Marți în 12 Decemvrie 1922, două mari concerte în sala Urania, la ora 8¹/₂, seara. Programul conține cele mai frumoase bucăți din: Haendel, Beethoven, Saint Saens, I. S. Bach ș. a. Bilete se găsesc la Librăria Săteanului, în strada Regina Maria.

